

Glem K-pop og 'Parasite' og dyk ned i Sydkoreas kantede samtidskunst

En modstandsbevægelse er i gang under den glitrende sydkoreanske K-pop og mainstreamkultur. Den kan både mærkes i film og samtidskunst, i litteratur og i en ny elektronisk musikbølge, der forbinder lyden af Seoul med verden. Lucia Odoom guider igennem Sydkoreas progressive popkultur.

LUCIA ODOOM

AKTIVISTISKE OVERSÆTTELSER. For nylig udkom disse flotte farverige engelske oversættelser af noveller fra koreanske forfattere som Bae Suah, Hwang Jung-eun og Han Kang. Den britiske oversætter Deborah Smith betragter oversættelserne som intersektionel feminisme. Foto: Peter Sætternissen

Bong Joon-hos anmelderroste og Golden Globe-vindende film, 'Parasite', er for tiden på alles læber. Filmen er et af mange eksempler på, at vi i Vesten bør interessere os mere for den samtidskunst og populærkultur, der kommer fra Sydkorea. For det er bestemt ikke kun i filmene, at man kan opleve, hvordan samfundskritik smelter sammen med kunst hos sydkoreanerne.

Politikens ugentlige podcast og kulturmagasinet Poptillægget, som undertegnede er vært på, har derfor i denne uge tema om, hvad der rører sig i Sydkorea. I panelet sad blandt andre Politikens filmkritiker Kim Skotte, som i årevis har været optaget af de heftige koreanske film og deres uudgrundelige måde at blande genrer på. Han understreger i programmet, at Bong Joon-ho er meget bevidst om, hvad han gør, når han i 'Parasite' sætter umage greb sammen, så der opstår revner og sprækker, hvor samfundskritikken kan trænge ind.

Disse revner og sprækker, som Kim Skotte peger på i filmkunsten, kan i øjeblikket også høres i den elektroniske housemusik, der er spiret frem takket være kvindelige sydkoreanske dj's de seneste par år.

En af de mest interessante nye stemmer og toneangivere er 24-årige Park Hye-jin, en eminent jonglør af kontraster, som både er sanger, rapper og dj. I 2019 debuterede Park Hye-jin med den korte, men hypnotiske ep-udgivelse 'If U Want It', og selv om jeg ikke forstår, hvad hun synger og siger det meste af tiden, er der noget nærmest messende og meditativt over at lytte til hendes talestrøm.

Ligesom Bong Joon-ho blander filmgenrer sammen, fusionerer Park Hye-jin

HOUSE-HYPNOSE. De mest interessante elektroniske musikere fra Sydkorea bor stort set allesammen uden for Sydkorea. Hos Peggy Gou, der bor i London, er lyden minimalistisk, koncis og dragende. Pr-foto

både elementer af hiphop, klassisk musik, techno, house og pop. Hendes musik og dj-sets vidner om, at der, hvis man ser bort fra velkoreograferede og altoverskyggende K-pop-stjerner og boybands, er et væld af interessante musikalske strømninger i Sydkorea, man bør rette sin opmærksomhed mod. Mainstreamkulturen i Sydkorea er ude i et stormvejr, efter at flere K-pop-stjerner i de seneste år har taget deres eget liv.

I podcasten fortæller forfatter Maja Lee Langvad, at der i øjeblikket er en modstand til stede i sydkoreansk kultur, en modstand mod mainstreamkulturen og den glitrende side af det koreanske samfund, som vi i Vesten mest kender til.

Maja Lee Langvad er født i Seoul og opvokset i Danmark, men vendte som voksen tilbage til den sydkoreanske hovedstad, hvor hun boede i en årrække. Hun er blandt andet forfatter til bogen 'Hun er vred - et vidnesbyrd om transnational adoption', der i sig selv er et modskrift.

Et af de litterære eksempler på modstand, hun fremhæver, er Kim Hye-jins roman 'About My Daughter', der har afsat i homoseksuelle queererfaringer, et tema, man ifølge Maja Lee Langvad ser meget af i koreansk samtidslitteratur i disse år:

»Ligesom med alle de andre outsiders eller minoriteter i det koreanske samfund er der i disse år en stigende interesse for at skildre disse erfaringer i litteraturen og i det hele taget. Spørgsmål om homoseksuelles rettigheder og muligheder, adopterede, der vender tilbage til Korea, og andre minoriteter i det koreanske samfund fylder meget i den offentlige debat i Korea.«

Den elektroniske musik skaber ligesom i samtidslitteraturen rum for at tale om det tabubelagte. Queer-erfaringerne kan også høres hos synthpopartisten By-eol, der mest huserer på YouTube, og som med sine drømmende ungdomshymner forsøger at sende signaler til unge koreanere om, at man sagtens kan stå åbent frem som homoseksuel. Det udtalte han til mediet i-D Magazine i en artikel tilbage i 2016

Splittelsens soundtrack

Sydkoreansk house er den mest markante strømning, og musikken lyder, som Seoul føles. Som susende og selvlysende science fiction-musik, der understreger det højteknologiske sydkoreanske samfund og samtidig inddrager mystikken og det åndelige og underfundige. Men de mest profilerede sydkoreanske house-artister rejser ud i verden, og det kan høres i deres musik. De bosætter sig i storbyer, der giver adgang til at nå ud over Sydkoreas grænser. Det påvirker deres lyd, samtidig med at de holder fast i deres eget sprog og bliver mere opmærksomme på sig selv som koreanske.

Det høres især hos førnævnte Park

FAKTA

Podcast om kantet koreansk popkultur

I denne uge dykker Politikens ugentlige popkulturelle podcast Poptillægget ned i den sydkoreanske samtidslitteratur, filmkunst og elektroniske musikscene.

Panelet, der drøfter emnet, består af forfatter Maja Lee Langvad, Ariane Veiergang, som arbejder på Politikens Forlags redaktion for oversat skønlitteratur, foruden Politikens garvede kritikere og kulturjournalister Kim Skotte og Michael Bo.

Vært: Lucia Odoom

Find podcasten på Politiken.dk, i Politikens podcast app, i iTunes App Store eller på Facebook.

Politikens Poptillæg
10. januar: Dyk ned i den koreanske, kantede popkultur.
pol.dk/7595311

Hye-jin og hos kvindelige dj's og musikere som Peggy Gou og Yaeji, der bor i henholdsvis London, Berlin og New York. Peggy Gou flyttede fra Sydkorea til London som teenager, og som 18-årig skiftede hun sine højtelskede K-pop-idolplakater ud med dj-udstyr og så sig aldrig tilbage. Som nu 28-årig viser hun sin flair for både at rumme den elektroniske musiks pionerende tendenser og dugfriske nye strømninger – både i sine dj-sets og på sin seneste ep, 'Moment'.

Sydkoreansk elektronisk musik minder mig om den elektroniske musik, der blomstrede frem i Sydafrika efter apartheid, og som hedder *kwaito*. En genre, der ligesom sydkoreansk populærmusik vokser ud af globalisering og koloni-

sering. Genren kommer fra de fattige townships og landsbyer, der producerer alt fra klassisk 1990'er-house til hurtig hektisk electropop. Det er nogle af de samme tendenser, man kan høre hos de unge sydkoreanere, hvor det gamle og klassiske blandes med nysgerrige eksperimenter.

Jeg kan ikke lade være med at tillægge de meget karakteristiske elektroniske musikkulturer et slægtskab på grund af de splittede samfund, de er vokset ud af. Vold og techno er for mig at se to uadskillelige størrelser. Techno ligner fremtiden og kan både inddrage fortiden og hæve sig over den ved at sample og remixe. Den elektroniske musik spillede ligesom i Sydafrika ligeledes en terapeutisk rolle for de unge i et nyt forenet Berlin efter Murens fald i 1989.

Koreansk dansk samtidskunst

I Danmark har der i en årrække rejst sig en bølge af koreansk dansk kunst, der ligesom den elektroniske musik mæsser over splittelser. En af de koreansk danske kunstnere, som har fået stor international opmærksomhed med denne praksis, er Jane Jin Kaisen. Til sommer kan man opleve hendes hidtil mest omfattende soloudstilling på Kunsthall Charlottenborg med værket 'Community of Parting' fra 2019.

Jane Jin Kaisens er med sin praksis dybt forankret i splittelsen og inddrager urtraumer, krig, shamanisme og kvindelig spiritualitet i sit værk. Jane Jin Kaisen går i dybden og researcher meget til sine værker, og det er hun ikke ene om. Der er store undersøgelser på spil i både Maja Lee Langvads 'Hun er vred – et vidnesbyrd om transnational adoption' fra 2014 og i de nyere koreansk danske værker.

Sun Hee Engeltoft rejser i sin nye dokumentarfilm, 'Forglem mig ej', tilbage til Sydkorea hvor hun i 1982 blev født, inden hun blev bortadopteret til Danmark. Dokumentaren følger unge mødre, der er sendt på et bosted for i al hemmelighed at føde. Deres ansigter er anonymiseret, men dog ikke helt. Den måde, ansigterne er sløret på, virker som et vigtigt kunstnerisk valg. Deres ansigts-

KUNST UDEN GRÆNSER.

Jane Jin Kaisen kan til sommer opleves med hovedværket 'Community of Parting' på Kunsthall Charlottenborg.
Foto: Stillbillede fra 'Community of Parting'

Musikken lyder, som Seoul føles. Som susende og selvlysende science fiction-musik, der understreger det højteknologiske sydkoreanske samfund og samtidig inddrager mystikken og det åndelige og underfundige

træk har fået et lille penselstrøg af noget slørende, men ikke så meget, at deres følelser af afmagt ikke er tydelige for beskueren.

Sun Hee Engeltoft følger de unge mødres dagligdag med børnene eller graviditeten. Vi ser mødrene på bostedets kontor, hvor mødrenes forældre sidder på den ene side og de unge kvinder med bøjet nakke på den modsatte. Forældrene insisterer oftest på, at barnet ikke vil få et godt liv hos deres unge mødre og fædre. Et forældrepar til en af de unge mødre, Hana, der har født en lille pige, nægter ligefrem at se deres barnebarn,

da de mener, det vil gøre for ondt, da det skal gives bort. Hana ønsker ikke at give sit barn væk, men forældrenes ord og meninger vejer tungere end hendes egne følelser.

Transnationale adoptioner er en lige så stor en del af Koreas historie og identitet som splittelsen af Nord- og Sydkorea. De koreansk danske kunstnere har meget tilfælles med de sydkoreanere, der er født og opvokset i en nation med en fortid af splittelser og kolonisering.

Med koreansk danske kunstnere som Maja Lee Langvad, Jane Jin Kaisen, Sun Hee Engeltoft, Eva Tind m.fl. er der opstået et netværk af enesomme erfaringer.

Et fællesskab, der taler så højt og tydeligt med hver sine klare kunstneriske viljer. Viljer, som umuligt kan ignoreres.

lucia.odoom@pol.dk

5

Sydkoreanske kunstfænomener, du skal holde øje med i 2020

1 Romanen 'Kim Ji-young Born 1982' af Cho Nam-joo. Maja Lee Langvad spår, at den populære roman 'Kim Ji-young, Born 1982' af Cho Nam-joo vil blive den næste store oversættelses succes efter Han Kangs hædrede roman 'Vegetaren'. Romanen udkommer på engelsk om nogle måneder og skildrer en række hverdagssituationer på arbejdspladsen, i skolen og i familien, hvor hovedpersonen kommer ud for forskelsbehandling i Sydkorea, blandt andet på grund af sit køn.

2 Verdens hippeste dj, Peggy Gou. Peggy Gou er oprindelig fra Sydkorea, og da hun som 14-årig flyttede til England, fik hun øjnene op for Londons elektroniske musikscene. Hun er af The Guardian blevet udråbt til at være intet mindre end verdens hippeste dj. Peggy Gou har mange års erfaring som dj, men har de seneste år også udgivet en række ep'er med avantgardistisk elektronisk musik, senest 'Moment'.

3 Koreansk samtidslitteratur på dansk. Bogen 'I drømmene var hans hus ødelagt og groet til med buske' er en tekstsamling med danske oversættelser af koreansk samtidslitteratur. Bogen er litterært bearbejdet af Maja Lee Langvad og består af uddrag fra værker af Lee Seung-u, Pyun Hye-young, Kyung-sook Shin og Kim Yong-taik. Teksterne er oversat af oversættere tilknyttet koreastudier og udkommet på forlaget Terrapolis. Bogen kan købes hos ark books i København.

4 Biennalen i Busan. I september 2020 åbner den internationale samtidskunsthøjtidsfest Busanbiennalen, der afholdes i lige år. Jacob Fabricius, som er leder af Kunsthall Aarhus, er i år blevet udnævnt til kunstnerisk direktør for biennalen. Samtidig afvikles Busan International Film Festival, som er en af Asiens mest prestigefulde

5 Jane Jin Kaisen på Kunsthall Charlottenborg. Til sommer kan Kunsthall Charlottenborg præsentere den hidtil mest omfattende soloudstilling med den koreansk danske kunstner Jane Jin Kaisen. Oplev hendes hovedværk videoværket 'Community of Parting', som hun også havde med på Den Koreanske Pavillon på Venedigbiennalen i 2019. Det performative filmværk tager afsæt i den shamanistiske myte om prinsessen Bari og temaer som erindring, grænser og massemigration. Udstillingen løber 13. juni-9. august.
lucia.odoom@pol.dk